

Wijziging van de Waterschapswet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet modernisering waterschapsbestel, tot aanbrenging van verbeteringen van wetstechnische en inhoudelijk ondergeschikte aard

Memorie van Antwoord

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het voorlopige verslag van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat. Het doet me genoegen dat de leden van de fracties van PvdA, SP, SGP en ChristenUnie met belangstelling hebben kennis genomen van het wetsvoorstel.

Er zijn enkele vragen gesteld. Ik zal hieronder op deze vragen ingaan en houd hierbij de volgorde van het verslag aan.

De leden van de fracties van de PvdA en de SP stellen vragen naar aanleiding van veranderingen als gevolg van de Wet modernisering waterschapsbestel. De leden van PvdA-fractie constateren uit eigen waarneming dat de bepalingen van de nieuwe Waterschapswet anders uitwerken dan door het Rijk is voorzien. De leden vragen of de regering het eens is met de opvatting dat er enige correlatie moet zijn tussen belang en betaling. De leden van de SP-fractie informeren in een achttal concrete vragen naar de lastenverschuivingen als gevolg van de nieuwe Waterschapswet en verwijzen hierbij naar een eigen onderzoek naar de tarieven van de verschillende waterschappen.

Het onderzoek waar de leden van de SP op wijzen, is mij bekend en is mij overhandigd tijdens de plenaire behandeling van het voorliggende wetsvoorstel in de Tweede Kamer op 17 december 2008. Ik heb toen aangegeven dat het nog niet mogelijk is te reageren op het rapport, omdat eerst de feiten op tafel moeten komen en deze vervolgens grondig geanalyseerd moeten worden. Inmiddels wordt met het oog hierop een evaluatie uitgevoerd door een onafhankelijk bureau in opdracht van de Unie van Waterschappen. In deze evaluatie worden de oorspronkelijke verwachtingen uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel modernisering waterschapsbestel afgezet tegen de daadwerkelijke uitkomsten. De resultaten worden in het voorjaar van 2009 verwacht.

Op basis van de resultaten zal ik bezien of en, zo ja, welke vervolgstappen wenselijk zijn. De informatie en de analyses uit deze evaluatie zijn noodzakelijk om de gestelde vragen adequaat te kunnen beantwoorden. Ik zal u de evaluatie en mijn reactie daarop doen toekomen. Hierbij ga ik in op de punten die door de leden van de twee bovengenoemde fracties naar voren zijn gebracht. In dit verband benadruk ik nog dat er geen verband is tussen het onderhavige wetsvoorstel en lastenverschuivingen. De lastenverschuivingen komen voort uit de op 1 januari 2008 van kracht geworden Wet modernisering waterschapsbestel. Iedere dag uitstel van de inwerkingtreding van het voorliggende wetsvoorstel brengt een inkomstendering van ruim € 16.000 voor het Rijk met zich mee.

De leden van de fracties van SGP en ChristenUnie vragen of het verzoek van Delfland om een W1-status wordt meegenomen bij de evaluatie.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft bij brief van 27 november 2008 verzocht om de mogelijkheden van een "W1-status" te bekijken. Bij brief van 22 december 2008 is dit verzoek ingehaald door de bevestiging van de afspraak dat eerst de feiten en de financiële situatie gedegen moeten worden geanalyseerd. Pas daarna kunnen eventuele oplossingsrichtingen worden verkend. Daar wordt momenteel samen met de het Hoogheemraadschap van Delfland aan gewerkt.

De leden van de fracties van de SGP en de ChristenUnie vragen zich af of de verhoging van de verontreinigingsheffing van het Rijk op directe lozingen op oppervlaktewateren wenselijk is met het oog op de toenemende schaarste van

zoetwater in delen van de Nederlandse delta. Zij constateren dat de waterschappen voor lozingen vanuit hun rioolwaterzuiveringsinstallaties op water dat bij hen in beheer is, geen waterschapsheffing verschuldigd zijn, terwijl bedrijven die gezuiverd water lozen op rijkswater wel heffing verschuldigd zijn aan het Rijk. Zij vragen hoe de regering denkt over de effecten van dit verschil voor nieuwe samenwerkingsprojecten tussen waterschappen en bedrijven en of zij bereid is te onderzoeken in hoeverre zij de bedrijven vrijstelling van deze heffing kan verlenen.

Voorop moet worden gesteld dat het gaat om een verhoging van het tarief per heffingseenheid (vervuilingseenheid). Een groot deel van de verhoging houdt verband met de aanpassing van deze heffingseenheid. Per 1 januari 2009 vertegenwoordigt een vervuilingseenheid ca. 10,5% meer vervuilende stoffen. Bij lozing van een gelijk blijvende hoeveelheid vervuilende stoffen, neemt het aantal vervuilingseenheden dus met ca. 10,5% af. Om de inkomsten voor het Rijk gelijk te houden, moet het tarief met 10,5% stijgen. De totale verhoging bedraagt 11,8%. De lastenstijging als gevolg de tariefaanpassing bedraagt daarom per saldo 1,3%, zijnde een kleine inflatiecorrectie.

Voor het kabinet is een belangrijk uitgangspunt bij het wetsvoorstel modernisering waterschapsbestel dat de vervuiler betaalt. Ook waterschappen moesten in het wetsvoorstel betalen voor de zogeheten effluentlozingen. Door een amendement van de leden Lenards en Van Lith (Kamerstukken 2006/07, 30 601, nr. 13) is de vrijstelling in de wet gekomen. Dit amendement is destijds ontraden. Het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt, blijft voor mij een belangrijk principe. Ik zal daarom ook geen onderzoek naar een vrijstelling voor bedrijven starten.

De samenwerking tussen waterschappen en bedrijven wordt door het opleggen van een verontreinigingsheffing niet gehinderd. Het voorbeeld dat de leden van de fracties aanhalen betreft een bedrijf dat effluent afneemt van een waterschap om te gebruiken als proceswater en dit na gebruik op rijkswater loost. Het bedrijf betaalt weliswaar verontreinigingsheffing aan het Rijk, maar spaart de kosten van het gebruik van (duurder) drinkwater uit. Als het bedrijf het water voorzuivert, is de heffing overigens lager dan wanneer dat niet het geval is. Daarmee blijft de heffing een prikkel om zo min mogelijk verontreinigende stoffen op oppervlaktewater te lozen.

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

J.C. Huizinga-Heringa